

NAGRODA PUBLICZNOŚCI
BERLINALE 2007
PANORAMA

NAGRODA PUBLICZNOŚCI - NAJLEPSZY DOKUMENT
LOS ANGELES FILM FESTIVAL 2006

NAGRODA PUBLICZNOŚCI - NAJLEPSZY DOKUMENT
PALM SPRINGS FILM FESTIVAL 2007

NAGRODA PUBLICZNOŚCI - NAJLEPSZY DOKUMENT
GHENT FILM FESTIVAL 2007

Film LUCY WALKER

ŚLEPY LOS

Blindsight

WSTYDLIWA STRONA BUDDYJSKIEGO TYBETU

REŻYSERIA: LUCY WALKER WIELKA BRYTANIA, 2006, 104 MIN.
ZDJĘCIA: PETR CIXHART, KEITH PARTRIDGE DŹWIĘK: SIMON FORRESTER MONTAŻ: SEBASTIAN DUTRY MUZYKA: NITIN SAWHNEY
PRODUKCJA: ROBSON ENTERTAINMENT PRODUCENT: SYBIL ROBSON ORR PRODUCENT WYKONAWCZY: STEVEN HAFT
DYSTRYBUCJA W POLSCE: AGAINST GRAVITY

AGAINST
GRAVITY

**AGAINST
GRAVITY**

AGAINST GRAVITY PRZEDSTAWIA

ŚLEPY LOS

Film LUCY WALKER

Blindsight

REŻYSERIA: LUCY WALKER WIELKA BRYTANIA 2006, 104 MIN.

PRODUKCJA: ROBSON ENTERTAINMENT PRODUCENT: SYBIL ROBSON ORR PRODUCENT WYKONAWCZY: STEVEN HAFT
ZJĘCIA: PETR CIKHART, KEITH PARTRIDGE DŹWIĘK: SIMON FORRESTER MONTAŻ: SEBASTIAN DUTHY MUZYKA: NITIN SAWHNEY
DYSTRYBUCJA W POLSCE: AGAINST GRAVITY

WYBRANE FESTIWALE I NAGRODY

2006 - LOS ANGELES FILM FESTIVAL - NAGRODA PUBLICZNOŚCI, BRITISH INDEPENDENT FILM AWARDS - NOMINACJA W KATEGORII BEST BRITISH DOCUMENTARY, TORONTO INTERNATIONAL FILM FESTIVAL
2007 - PALM SPRINGS INTERNATIONAL FILM FESTIVAL - NAGRODA PUBLICZNOŚCI W KATEGORII BEST DOCUMENTARY, BERLINALE INTERNATIONAL FILM FESTIVAL - PANORAMA AUDIENCE AWARD / NAGRODA PUBLICZNOŚCI DLA NAJLEPSZEGO FILMU

// Zdumiewający film... Zmusza do przemyślenia całego swojego życia. //

NEW YORK TIMES

// Jeden z najbardziej inspirujących filmów, jakie kiedykolwiek widziałem. //

JEFFREY LYONS, NBC/REEL TALK

// Ujmujący... Zniewalający... Zapiera dech w piersiach. //

NEW YORK MAGAZINE

O FILMIE

Tybet. Tu osoby niewidome żyją jak wyrzutkowie, na marginesie społecznym – według buddyzmu tybetańskiego są uosobieniem zła. W powszechnym mniemaniu ślepotą jest karą za grzechy w poprzednim wcieleniu lub dowodem opętania przez złe duchy. ERIK WEIHENMEYER też jest niewidomy – zaczął tracić wzrok, gdy miał niewiele ponad 10 lat. Całkowicie oślepił jako 15-latek. Miał jednak to szczęście, że urodził się w Stanach Zjednoczonych, więc mógł liczyć na wsparcie otoczenia, zwłaszcza braci i mądrego, czuwającego nad wszystkim ojca. To właśnie on zachęcał syna do wspinaczek po górach, które z czasem przekształciły się w życiową pasję ERIKA i jego triumf – został pierwszym niewidomy, który zdobył Mount Everest. SABRYIE TENBERKEN, niewidoma Niemka, również postanowiła dokonać niemożliwego: jako młoda dziewczyna wyjechała do Tybetu, założyła organizację „Braille bez Granic” i pierwszą szkołę dla niewidomych w Lhasie. Teraz wspólnie z ERIKIEM organizują profesjonalną wyprawę w Himalaje. Grupę tworzą wytrawni alpinści i sześcioro dzieci ze szkoły prowadzonej przez Sabryie. Już pierwszy rzut oka na sprawę wystarczy, by uświadomić sobie, jak ryzykowny jest to pomysł. Uczestników wyprawy dzieli właściwie wszystko: umiejętności, sprawność fizyczna, wytrzymałość, mentalność, hierarchia wartości. Im wyżej, tym bardziej te różnice stają się widoczne i zaczynają dzielić grupę. W dodatku w miarę zbliżania się do szczytu, cel wyprawy okazuje się nieoczywisty i staje się polem gry ambicji himalaistów. Czy ktoś w tych krytycznych warunkach zachowa rozsądek? Dokument LUCY WALKER nie tylko zdaje precyzyjny raport z burzliwego przebiegu ekspedycji, ale też pokazuje wpływ wyprawy na psychikę dzieci i dorosłych. To co dla jednych jest źródłem stresu i fizycznego cierpienia, dla innych okazuje się szansą na duchową przemianę i początek nowego życia.

// To, że tracisz wzrok, nie oznacza, że tracisz swoją wizję. //

ERIK WEIHENMEYER

IDEA I JEJ REALIZACJA

Na początku była książka autorstwa ERIKA WEIHENMAYERA „*Touch the Top of the World*”, opowiadająca o jego wyprawie na Mount Everest w 2001 roku, którą SABRIYE TENBERKEN, założycielka pierwszej i jedynej w Tybecie szkoły dla niewidomych, przeczytała swoim uczniom. „*Niewidomi w Tybecie są do tego stopnia pozbawieni wsparcia, zrozumienia, opieki medycznej i jakichkolwiek szans na przyszłość, że nawet tu, w szkole ciężko było dzieciom uwierzyć, że Erik mógł podjąć się tak doniosłego wyzwania*”. – mówi reżyser filmu, LUCY WALKER. Zachwyt i niedowierzanie z jakimi podopieczni Sabriye przyjęli lekturę książki, skłonił ją do skontaktowania się z himalaistą. Napisała e-mail, w którym opisała prowadzoną przez siebie szkołę i zaprosiła w odwiedziny. „*Gdy przeczytałem list od SABRIYE – opowiadał później ERIK – i uświadomiłem sobie, ile uczyniła dla niewidomych w Tybecie, poczułem się jak skończony tchórz. Odpisałem natychmiast, a niedługo później przyszedł mi do głowy pomysł wyprawy w Himalaje, w której obok doświadczonych alpinistów mogłyby wziąć udział dzieci z jej szkoły*”.

Idea, by wyprawie towarzyszyła także ekipa filmowa, również wypłynęła od ERIKA. Skontaktował się z producentem filmowym STEVENEM HAFTEM, a ten z kolei z producentką SYBIL ROBSON-ORR – wielką miłośniczką gór, która swojego męża MATTHEW poznała podczas wspinaczki na Kilimandżaro. Wystarczyło zaledwie jedno spotkanie, by zapadła decyzja o produkcji filmu. „*Erik opowiedział mi, ile pewności siebie dało mu chodzenie po górach, gdy był niewidomym nastolatkiem. Teraz postanowił podzielić się swoim doświadczeniem z tybetańskimi dziećmi*”. – wspomina SYBIL ROBSON-ORR – „*W pewnym momencie spytał mnie, czy zabranie szóstki niewidomych dzieci na wysoką na ponad siedem tysięcy metrów górę w Himalajach brzmi jak scenariusz filmu. Odparłam, że tak. Wtedy postanowiliśmy go nakręcić*”. Równie szybko zapadła decyzja o wyborze reżysera. Zarówno SYBIL jak i STEVEN HAFT zgodzili się, że powinna nim zostać LUCY WALKER, autorka wysoko ocenionego przez krytykę dokumentu „*Devil's Playground*”.

Produkcja filmu została podzielona na dwa etapy. Najpierw sfilmowano wiosenny obóz treningowy w maju 2004 roku, obejmujący wspinaczkę skałkową i trekking ze startem w okolicy klasztoru Tsurpu. Drugi etap trwał trzy miesiące: od września do listopada 2004 roku. W tym czasie ekipa filmowa przemierzyła wzdłuż i wszerz Wyżynę Tybetańską, by zrealizować zdjęcia w rodzinnych wioskach całej szóstki dzieci. By odnaleźć dom TASHIEGO potrzebna była dodatkowa podróż do prowincji Seczuan w Chinach. Ekspedycja na szczyt Lhakpa Ri także została sfilmowana jesienią.

ZMAGANIA

Z CHIŃSKIMI WŁADZAMI

Kręcenie filmu w Tybecie wiąże się z „dziesiątkami przeszkód”. – mówi producentka SYBIL ROBSON-ORR – „Jeden z bardziej uciążliwy polega na tym, że chińskie władze zezwalają na filmowanie w danym miejscu tylko wtedy, jeśli znajduje się ono na liście zaakceptowanej wcześniej w Pekinie. Jeśli danej lokacji nie ma na liście, nie ma mowy o zdjęciach. Kiedy kręciliśmy w Seczuanie, policja zażądała, żebyśmy przerwali filmowanie w chwili, gdy TASHI spotkał się ze swoim ojcem po raz pierwszy od dziewięciu lat. Zrobienie dubla takiej sceny jest po prostu niemożliwe. Na szczęście autor zdjęć, PETR CIKHART, przywykł się do kręcenia zdjęć w ekstremalnych warunkach i nie wyłączył kamery. Dzięki temu zyskaliśmy 10 minut bezcennego materiału. Tyle że później policja zatrzymała nas w hotelu w Luding, gdzie musieliśmy pozostać aż do wyjaśnienia całej sprawy. Władze były przekonane, że kręciliśmy jakieś materiały o charakterze politycznym. Uratował nas dopiero telefon od wyższego urzędnika z Tybetu, który nas znał i wiedział, o czym dokładnie opowiada scenariusz”.

ZMAGANIA

Z POGODĄ I WYSOKOŚCIĄ

Największą przeszkodą i wyzwaniem dla twórców filmu okazały się jednak warunki panujące w Himalajach. Materiał zdjęciowy musiał zawierać ujęcia członków ekspedycji z różnych punktów ustawienia kamery, więc ekipa filmowa nie miała innego wyjścia, jak wyprzedzać wspinaczy i filmować ich do momentu, aż ci przejdą obok. Po czym znowu bieg na czoło wyprawy. I tak w kółko, przy pełnym obciążeniu plecakami i sprzętem. Powyżej 4000 metrów temperatura zaczęła spadać poniżej zera, powyżej 5500 metrów wahała się między –10 a –15 °C, natomiast powyżej 6500 metrów potrafiła spaść nawet do –25 °C. Do tego dochodziły lodowate wichry i burze. Ekipę nękały także zatrucia pokarmowe, grypa oraz choroba wysokościowa (efekt uboczny przebywania na wysokościach powyżej 2 500 metrów, skutkujący najpierw bólem głowy, następnie nudnościami, zawrotami głowy, wyczerpaniem i bezsensownością, w poważniejszych przypadkach odmą płucną i mózgową, a w skrajnych – śmiercią). Producentka SYBIL ROBSON-ORR wspomina scenę, gdy autor zdjęć, PETR CIKHART, podczas filmowania wywiadu z KYILĄ, dyskretnie wycofał się, odszedł na bok, zwymiotował, po czym bez słowa wrócił za kamerę. I nigdy więcej nie wracał do tego tematu.

TWÓRCY

LUCY WALKER

– REŻYSERIA

Z pochodzenia Angielka. Podczas studiów na Oxford University zdobyła prestiżowe stypendium Fulbrighta, dzięki któremu ukończyła kierunek filmowy na Uniwersytecie Nowojorskim. Jest autorką teledysków, filmów krótkometrażowych oraz programów dla dzieci. Jej pełnometrażowy dokument „*Devil's Playground*” o nastolatkach ze społeczności Amiszów zdobył m.in. Nagrodę Jury w Karlovych Varach, Nagrodę Główną na AFI Dvfest oraz trzy nominacje do nagrody Emmy w kategoriach: najlepszy dokument, najlepsza reżyseria i najlepszy montaż. Magazyn FILMMAKER zaliczył LUCY WALKER do grona 25 najlepszych nowych twórców w biznesie filmowym („*Top 25 New Faces in Film*”).

PETR CIKHART

– ZDJĘCIA

Pierwsze zawodowe doświadczenia zdobył jako współpracownik czeskiej telewizji podczas wojny w Czeczenii – w trakcie pracy nad jednym z materiałów został uprowadzony przez rosyjskich żołnierzy. Miał wówczas 19 lat. Od lat specjalizuje się z tematyce dokumentalnej: jest autorem zdjęć do seriali (m. in. „*Be the Creature*” dla The National Geographic Channel, „*Doctors Without Borders*”), programów telewizyjnych („*The Amazing Race*”) i pełnometrażowych dokumentów („*Farmingville*”, „*Gangs: Escaping The Life*”).

KEITH PARTRIDGE

– ZDJĘCIA WSPINACZKOWE I WYSOKOŚCIOWE

Autor spektakularnych ujęć do nagrodzonego BAFTĄ słynnego dokumentu KEVINA MACDONALDA „*Czekając na Joe*” („*Touching the Void*”) oraz przeszło 50 innych filmów o tematyce wysokogórskiej. W 2004 roku otrzymał prestiżową „*Camera Extreme Award*” podczas International Explorer's Festival.

SIMON FORRESTER

– DŹWIĘK

S były współpracownik stacji BBC (m. in. „*Earth - The Power of the Planet*”, „*History of Climate Change*”). Nagrywał także dla DISCOVERY i THE NATIONAL GEOGRAPHIC CHANNEL. Często pracuje w zespole z KEITHEM PARTRIDGEM.

NITIN SAWHNEY

– MUZYKA

Autor muzyki do ponad 30 filmów (m. in. „*The Namesake*” MIRY NAIR). Współpracował m.in. z SIR PAULEM MCCARTNEYEM, STINGIEM, WILLEM YOUNGIEM i SINEAD O'CONNOR.

HIMALAIŚCI

ERIK WEIHENMAYER

Swiatowej sławy alpinista. 25 maja 2001 roku jako pierwszy w historii niewidomy, stanął na szczycie Mount Everestu. 5 września 2002 wspinając się na Górę Kościuszki w Australii, dołączył do ekskluzywnej grupy ok. 150 alpinistów, którzy zdobyli Koronę Ziemi – najwyższe szczyty wszystkich siedmiu kontynentów. Oprócz wspinaczek wysokogórskich Weihenmayer uprawia także kolarstwo długodystansowe, narciarstwo oraz biega w maratonach. Niezwykle osiągnięcia uczyniły go jednym z najbardziej cenionych i szanowanych sportowców amerykańskich – był gościem w najpopularniejszych programach telewizyjnych (m. in. „*Oprah Winfrey Show*”, czy „*Good Morning America*”). Trafił także na okładki m.in. TIME MAGAZINE, SPORTS ILLUSTRATED oraz PEOPLE. Niezmiennie wymieniany w rankingach na najbardziej inspirujących ludzi Stanów Zjednoczonych.

SABRIYE TENBERKEN

Pionierka edukacji osób niewidomych w Tybecie. Sama niewidoma od 12 roku życia, nie tylko zaadaptowała kod Braille’a dla potrzeb języka tybetańskiego, ale też postanowiła rozpropagować go wśród miejscowej ludności. W wieku zaledwie 26 lat samotnie dotarła do Lhasy, kupiła dwa konie, wynajęła lokalną tłumaczkę do pomocy i ruszyła w Himalaje, gdzie wyszukiwała niewidome dzieci do założonej przez siebie szkoły. Dziś jej podopieczni uczą się mówić czytać i pisać w trzech językach – po tybetańsku, chińsku i angielsku. Najstarsi z absolwentów prowadzą własne firmy i nierządkiem są głównymi żywicielami swoich rodzin. Organizacja „Braille bez Granic”, którą SABRIYE prowadzi wraz z PAULEM KRONENBERGIEM, pracuje obecnie nad programem szkoleniowym dla osób, które w przyszłości będą prowadzić satelickie względem tybetańskiego ośrodki dla niewidomych na całym świecie. Za swą działalność Sabriye Tenberken została nominowana do Pokojowej Nagrody Nobla.

DZIECI

SONAM BHUMTSO

[„STO TYSIĘCY PIĘKNYCH JEZIOR”]

15-latka. Po rozpoczęciu nauki w szkole „Braille bez Granic” w 2000 roku okazała się jedną z najzdolniejszych uczennic. Dzięki temu została przyjęta do szkoły podstawowej dla dzieci widzących. Szkołę średnią dla widzących ukończyła już z pierwszą lokatą w klasie. Mówi biegle po angielsku, chińsku i tybetańsku.

OBECNIE: Chce iść na uniwersytet i zostać pisarką opisującą dzieje Tybetu. Jeśli uda się jej zrealizować ten plan, będzie pierwszą w historii niewidomą studentką z Tybetu.

GYENSHEN

[„SZTANDAR ZWYCIĘSTWA”]

17-latek. Zaczął tracić wzrok w wieku dziewięciu lat. Niedługo później stracił także stypendium pozwalające mu podjąć naukę w prestiżowej szkole w Pekinie. Rodzice obawiający się ostracyzmu ze strony lokalnej społeczności zamknęli go w domu, gdzie w odosobnieniu spędził kolejne cztery lata. Naukę podjął dopiero po interwencji organizacji „Braille bez Granic”.

OBECNIE: Władza tybetańskim, chińskim i angielskim. Dzięki stypendium ukończył kursy informatyczne w Malezji i Japonii. Obecnie uczy matematyki i informatyki w szkole dla niewidomych w Lhasie. Jest także pierwszym w Tybecie wydawcą publikacji w języku Braille’a.

DACHUNG

[„MAŁY KSIĘŻYC”]

14-latek. Do szkoły „Braille bez Granic” dołączył w 2001 roku, gdzie rozpoczął naukę chińskiego i tybetańskiego. **OBECNIE:** Dzięki stypendium wyjechał na kursy informatyki i masażu do Pekinu. Po powrocie do Lhasy kontynuuje naukę w ramach organizacji „Braille bez Granic”. Chce założyć własny biznes, zarobić mnóstwo pieniędzy i pomagać innym niewidomym dzieciom.

KYLA [„SZCZĘŚLIWA”]

18-latka. Pochodzi z rodziny dotkniętej dziedziczną ślepotą – niewidomy jest zarówno jej ojciec, jak i dwóch braci. Do szkoły „Braille bez Granic” trafiła w 1999 roku, gdzie m.in. uczęszczała na kursy masażu leczniczego i fizjoterapii, po czym założyła pierwszą klinikę masażu leczniczego w Tybecie.

OBECNIE: Zdobyła roczne stypendium językowe w Wielkiej Brytanii, dzięki czemu dziś włada perfect językiem angielskim. Po powrocie do Lhasy zaczęła prowadzić szkołę „Braille bez Granic”.

TENZIN [„STRAŻNIK NAIK BUDDY”]

15-latek. W przeciwieństwie do większości dzieci, w swojej rodzinnej wiosce był traktowany bardzo dobrze – zwierzchnik lokalnej społeczności powierzył mu nawet opiekę nad stadem jaków, co wydatnie zwiększyło pewność siebie i samoocenę chłopca. Był pierwszym dzieckiem przyjętym do szkoły „Braille bez Granic” w 1998 roku. Mówi biegle po tybetańsku i chińsku oraz niezle po angielsku.

OBECNIE: Razem z TASHIM PASANGIEM ukończył kurs masażu leczniczego i fizjoterapii. Dziś wspólnie prowadzą największą klinikę masażu w Lhasie.

TASHI PASANG [„SZCZĘŚCIARZ”]

19-latek. Pochodzi z Chin, z prowincji Seczuan. Jako dzieściolatek został sprzedany przez ojca chińskiej parze, która następnie wywiozła go do Lhasy i zmusiła do żebrania. Wiele wskazuje na to, że był przez nich bity i torturowany. Po ucieczce od swoich prześladowców, wylądował na ulicy. Do szkoły „Braille bez Granic” trafił w 1999 roku, gdzie m.in. rozpoczął naukę masażu leczniczego. Mówi biegle po tybetańsku i chińsku oraz bardzo dobrze po angielsku.

OBECNIE: Razem z TENZINEM prowadzi największą klinikę masażu leczniczego w Lhasie.

